

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL-4101-20-02/2011
P/11/073

Olsztyn, stycznia 2012 r.

Pan
Piotr Grzymowicz
Prezydent Olsztyna

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miasta Olsztyna („Urząd”) kontrolę organizacji, finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września 2011 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu w badanym zakresie. Podstawą tej oceny było m.in.:

- rzetelne opracowywanie rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- zapewnienie nauczycielom prowadzonych szkół i placówek wsparcia doradców metodycznych,
- powierzanie zadań doradcom metodycznym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

1. W roku szkolnym 2010/2011 Urząd prowadził 76 szkół i placówek oświatowych, zatrudniających 2.984 nauczycieli. Spośród nich nauczyciele dyplomowani stanowili 62,4%, nauczyciele mianowani 21%, kontraktowi 13%, a nauczyciele bez stopnia awansu zawodowego 0,3%. W badanym okresie 110 nauczycieli (3,7%) ukończyło różne formy kształcenia zawodowego, a 1.106 (37,1%) skorzystało z możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji m. In. w formie kursów, seminariów, warsztatów i konferencji.

2. W latach szkolnych 2009/2010-2010/2011 Urząd zapewnił nauczycielom prowadzonych szkół i placówek pomoc dziesięciu doradców metodycznych.

Powierzenie zadań tym doradcom nastąpiło w trybie zarządzeń Prezydenta Miasta i było zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 kwietnia 2003 r. w sprawie warunków i trybu tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz organizacji i sposobu działania placówek doskonalenia nauczycieli, w tym zakresu ich działalności obowiązkowej oraz zadań doradców metodycznych, warunków i trybu powierzania nauczycielom zadań doradcy metodycznego². Osoby te posiadały zatem stopień nauczyciela mianowanego lub

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Dz. U. z 2003 r., Nr 84 poz. 779

dyplomowanego, odpowiedni staż pracy oraz kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela w placówce doskonalenia zawodowego.

3. W budżecie Miasta Olsztyna na 2009 r., 2010 r. oraz 2011 r. planowano wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości określonej w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³, tj. w równowartości 1% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Wynosiły one odpowiednio 1.056,3 tys. zł, 1.127,9 tys. zł oraz 1.164,4 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu w 2009 r. i 2010 r. planowane na początku roku kwoty wydatków na doskonalenie zawodowe zostały zwiększone odpowiednio do 1.069,6 tys. zł (o 1,2%) i 1.133,9 tys. zł (o 0,53%), zaś ich wykorzystanie wyniosło odpowiednio 94,4% i 94,0%. Niepełne wykorzystanie środków wynikało m.in. z rezygnacji niektórych nauczycieli z udziału w studiach podyplomowych, planowanych warsztatach i seminariach.

Urząd prawidłowo stosował przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków⁴, gdyż:

- od dyrektorów prowadzonych szkół i jednostek oświatowych wyegzekwował terminowe złożenie wniosków o dofinansowanie form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- co roku sporządzał plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli. Plany te były rzetelne, gdyż uwzględniały wnioski dyrektorów szkół i placówek w ww. zakresie;
- dokonywał podziału środków zgodnie z ich przeznaczeniem, określonym w § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia;
- wyegzekwował od dyrektorów szkół i placówek złożenie w wymaganym terminie sprawozdań ze sposobu wykorzystania ww. środków w roku poprzednim.

W latach 2009-2011, stosownie do wymogu art. 70a ust. 2a ustawy Karta Nauczyciela, Urząd przekazywał do zaopiniowania związkom zawodowym projekty planów dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, a także zmiany tych planów, które wystąpiły w trakcie danego roku budżetowego.

W toku kontroli ustalono, że w badanym okresie Urząd w niewłaściwej wysokości planował środki na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych nauczycieli doradców metodycznych. Ustalono bowiem, że w 2009 r. wydatki na ten cel zaplanowano w kwocie 264,5 tys. zł, w 2010 r. – 292,2 tys. zł, a w 2011 r. – 304,7 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 25,0%, 25,75% i 26,2% kwoty podlegającej wyodrębnieniu w budżecie na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli. Planowanie tych środków w ww. wysokości było zatem niezgodne z art. 70a ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela. Przepis ten stanowi bowiem, że środki na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego mogą stanowić nie więcej niż 20% środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego.

4. Nauczycielom, którzy uzyskali w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 dodatkowe lub wyższe kwalifikacje w wyniku ukończenia dofinansowanych form kształcenia i doskonalenia, w większości przypadków powierzano prowadzenie zajęć edukacyjnych zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami. Wprawdzie w przypadku siedmiu nauczycieli (12%), którzy ukończyli różne formy kształcenia lub doskonalenia zawodowego nie powierzono im prowadzenia odrębnych zajęć zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami, jednakże nie znajdowało to uzasadnienia z punktu widzenia organizacji pracy szkoły, a nauczyciele ci uzyskane kwalifikacje wykorzystywali w toku prowadzonych przez nich innych zajęć dydaktycznych.

5. NIK zwraca również uwagę, iż Urząd nie wywiązywał się w pełni z obowiązku sprawdzania kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych zgromadzonych w bazie danych SIO w zakresie ukończonych przez nauczycieli form kształcenia i doskonalenia zawodowego, do czego był zobowiązany na podstawie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁵. Na próbie 10 szkół i placówek oświatowych ustalono bowiem, że dyrektorzy pięciu z nich, w prowadzonej bazie danych SIO nie

³ Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2002 r., Nr 46, poz. 430

⁵ Dz. U. z 2004 r., Nr 49, poz. 463, ze zm.

wykazywali informacji o ukończonych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 lit. h ww. ustawy, pomimo zrealizowania w 2010 r. wydatków na ich kształcenie. W toku kontroli dyrektorzy ci dokonali stosownej korekty bazy danych SIO w ww. zakresie.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

- 1) planowanie środków na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego, w wysokości określonej w art. 70a ust. 1a ustawy Karta Nauczyciela,
- 2) weryfikowanie kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym baz danych SIO, w zakresie otrzymywanych przez Urząd informacji o formach kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, wynosi 14 dni od daty otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem